

IMPLICITNE PROCENE DAROVITOSTI KOD DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA OD STRANE VRŠNJAKA I VASPITAČA

Mirjana Nikolić¹

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Sremska Mitrovica, Srbija

Siniša Subotić

Odsjek za psihologiju, Filozofski Fakultet, PIM univerzitet Banja Luka

Istraživanje je sprovedeno u 16 predškolskih/vrtičkih grupa (337 dece; 52.8% dečaka) na području Loznice i Sremskog okruga u Srbiji, s ciljem da se utvrdi vrsta i stepen podudarnosti između implicitnih/subjektivnih procena darovitosti dece koju vrševaspitači i sama deca. Procene su vršene na osnovu adaptiranogsociometrijskog postupka s jednostepenom nominacijom. Zatraženo je i navođenje (otvorenog tipa) vrste darovitosti nominovane dece, koje su potom kodirane u skladu s Gardnerovom klasifikacijom. Zbog mogućnosti da će deca ovog uzrasta darovitijom procenjivati drugu decu s kojom su u intenzivnijem socijalizacijskom odnosu, ispitana je i podudarnost između procena darovitosti i procena socijalizacijske popularnosti. Zbog moguće intraseksualne pristrasnosti u nominacijama (devojčice češće nominuju devojčice, a dečaci dečake), u ukupno šest grupa (37.4% dece) zatraženo je nominovanje samo jednog deteta, bez obzira na pol, dok je u preostalim grupama zatraženo odvojeno nominovanje po jednog dečaka i devojčice. Na ovaj način, utvrđeno je da devojčice pokazuju značajno veću tendenciju da za socijalizaciju nominuju druge devojčice ($H(1)=24.30, p<.001, \eta^2_{H^2}=.19$), što je iskontrolisano statističkom normalizacijom. Procene darovitosti koje su vršila deca nisko su korelirale s procenama darovitosti od strane vaspitača: $r_b=.23, p<.001$. Procene darovitosti i socijalizacijske popularnosti od strane dece ($r_b=.21, p<.001$), odnosno vaspitača ($r_b=.27, p<.001$), takođe su nisko korelirale. Visine ovih korelacija nisu se značajno razlikovale u zavisnosti od toga da li su zatražene jedinstvene ili odvojene polne nominacije (darovitost: $z=-0.25, p=.81$; darovitost i socijalizacijska popularnost: $z=0.30, p=.76$). Deca su darovitim procenjivala veći broj svojih vršnjaka (35.3%; najčešće nominacije darovitosti: umetnička (10.4%), telesno-kinestetička (7.1%) i interpersonalna& intrapersonalna (5.6%)), nego što su to činili vaspitači (9.5%; najčešće nominacije darovitosti: višestruka (3.0%) i lingvistička (2.7%)), uz stepen slaganja u procenama između dece i vaspitača od 37.3%. Dobijeni nalazi pokazuju sistematične razlike u implicitnim shvatanjima darovitosti između dece i vaspitača.

Ključne riječi: Darovitost na predškolskom uzrastu, implicitne teorije darovitosti, socijalizacijska popularnost, sociometrija, teorija višestrukih sposobnosti

¹ vs.mirjana.nikolic@gmail.com